

МІЖНАРОДНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
НАУКОВІ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

www.economy-confer.com.ua

Світ наукових досліджень

Збірник наукових
публікацій міжнародної
мультидисциплінарної наукової
інтернет-конференції

Випуск 46

20-21 листопада 2025 р.

ISSN 2786-6823 (print)

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLU

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2025

УДК 001 (063)

Світ наукових досліджень. Випуск 46: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 20-21 листопада 2025 р.) / за ред. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФО- П Шпак В.Б. 2025. 249 с.

Збірник наукових публікацій укладено за матеріалами доповідей наукової мультидисциплінарної інтернет-конференції «Світ наукових досліджень. Випуск 46», які оприлюднені на інтернет-сторінці www.economy-confer.com.ua

Оргкомітет

ГО Наукова спільнота

Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук, ЗУНУ;

Шевченко (Огінська) Анастасія Юріївна, кандидат економічних наук, директор ТОВ «Школа для майбутнього»;

Яремко Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;

Станько Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, адвокат;

Назарчук Оксана Михайлівна, доктор філософії (Ph.D.), ННІ «Юридичний інститут КНЕУ імені Вадима Гетьмана»;

Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;

Біловус Леся Іванівна, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;

Ребуха Лілія Зіновіївна, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, Західноукраїнський національний університет;

Недошитко Ірина Романівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Ухач Василь Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Яблонська Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;

Савчук Надія Антонівна, кандидат психологічних наук, доцент, ЛНТУ;

Рудакевич Оксана Мирославівна, кандидат філософських наук, ЗУНУ;

Русенко Святослав Ярославович, ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

Адреса оргкомітету:

46005, Україна, м. Тернопіль, а/с 797

тел. +380977547363 e-mail: economy-confer@ukr.net

Оргкомітет конференції не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим. Усі роботи ліцензуються відповідно до Creative Commons Attribution 4.0 International License

ISSN 2786-6823 (print)

© ГО “Наукова спільнота” 2025

© Автори статей 2025

5. Lyon A. R., Dent S., Stanway S., et al. Cardiovascular toxicity of cancer therapy: mechanisms and management. *Nat. Rev. Clin. Oncol.* 2022; 19 (9): 567-585.
6. Derosa L., Melenotte C., Griscelli F., et al. The immuno-oncological challenge of long COVID. *Lancet Oncol.* 2021; 22 (6): e243-e252.

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ЕКСТРЕМАЛЬНА МЕДИЦИНА"
СТУДЕНТАМ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

УДК 614.8 (075.8)

Григорук Вікторія Володимирівна

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри екстреної та невідкладної
медичної допомоги, ортопедії, травматології
та протезування, Харківський національний
медичний університет, м. Харків, Україна
ORCID: 0000-0002-8937-7802*

Волкова Юлія Вікторівна

*доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедрою медицини катастроф
та військової медицини, Харківський національний
медичний університет, м. Харків, Україна
ORCID: 0000-0001-8000-5802*

Каміна Тетяна Вікторівна

*кандидат медичних наук, доцент, в.о. завідувача
кафедри стоматології, Харківський інститут
медицини та біомедичних наук, м. Харків, Україна
ORCID: 0009-0007-2681-014X*

Голка Григорій Григорович

*доктор медичних наук, професор, завідувач кафедрою екстреної
та невідкладної медичної допомоги, ортопедії, травматології
та протезування, Харківський національний
медичний університет, м. Харків, Україна
ORCID: 0000-0002-3741-8924*

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6514/>

Анотація. З урахуванням воєнного стану були змінені акценти у викладанні у вишах із дотриманням безпекових вимог. Дистанційні технології в умовах воєнного стану дозволяють забезпечити безперервність освітнього процесу, зокрема теоретичного курсу. Викладання практичної складової дисципліни «Екстремальна медицина» у форматі on-line надає виключно

ознайомчі дані та не формує практичних навичок. Отже, проведення занять у симуляційних класах з урахуванням безпеки дозволяє набути практичних навичок з медичного сортування, надання допомоги за протоколами та роботи в команді.

Ключові слова: медична освіта, симуляційне навчання, практичні навички, медичне сортування, дистанційне навчання.

Вступ. В умовах воєнного стану важливість підготовки медичних кадрів, здатних діяти в екстремальних ситуаціях, зростає в рази. Системний підхід у навчанні реалізується поєднанням та узагальненням теоретичних знань з військово-польової хірургії, екстреної та невідкладної медичної допомоги, медицини катастроф, анестезіології, травматології з урахуванням організації медичної служби в умовах воєнного стану та взаємодії лікарів з військовими та рятувальними службами [1, с. 14].

Дисципліна "Екстремальна медицина" надає знання та навички студентам стоматологічного факультету необхідні для надання медичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій. Повномасштабне вторгнення поставило перед вищою медичною школою України нові виклики, вимагаючи негайної реорганізації та адаптації навчальних програм до реалій воєнного часу [2, с. 1-14].

Мета: Якісно підготувати студентів до роботи в будь-яких надзвичайних ситуаціях.

Методика викладання. Програма з дисципліни «Екстремальна медицина» для студентів стоматологічного факультету була відредагована з урахуванням особливостей воєнного стану та необхідності у формуванні саме практичних навичок. Студенти повинні оволодіти не лише діагностикою невідкладних станів у лікарняних умовах, але й навичками, критично необхідними на місці події.

В умовах, коли доступ до клінічних баз може бути обмеженим або небезпечним, симуляційний центр надає можливість напрацьовувати практичні навички на фантомах в безпечному, контрольованому середовищі.

Симуляційне навчання допомагає формувати мануальні та навички комунікації й лідерства для прийняття рішень у стресових умовах.

Студенти повинні не просто знати, а й уміти автоматично застосовувати сучасні протоколи надання допомоги, зокрема адаптовані до умов бойових дій [3].

Вивчення організаційних аспектів виходить за межі мирного часу. Студенти мають розуміти послідовність дій бригад ЕМД при масових ураженнях, особливості роботи в "червоній", "жовтій" та "зеленій" зонах, а також основи взаємодії при хімічній, біологічній, радіаційній та ядерній загрозі. Вони мають чітко визначати пріоритетність дій на місці події відповідно до симптомів постраждалого [4, с. 1-73].

Для студентів-стоматологів цей підхід, з одного боку, надає можливість навчитись розпізнавати невідкладні стани безпосередньо у стоматологічному кріслі, а з другого – опанувати практичні навички. До таких навичок ми включаємо: тимчасову зупинку масивної кровотечі (включаючи використання

турнікетів), проведення серцево-легеневої реанімації (відновлення та забезпечення прохідності дихальних шляхів, непрямого масажу серця, застосування дефібриляторів), накладання асептичних та оклюзійних пов'язок, пункцію грудної клітки при пневмотораксі, накладання транспортної іммобілізації.

В умовах масових уражень, які є характерними для воєнного часу, навичка медичного сортування стає однією з ключових. Студенти мають бути навчені швидко оцінювати стан великої кількості постраждалих та призначати пріоритетність надання допомоги та евакуації, використовуючи загальноприйняті системи (напр., START) [1, с. 514].

До того ж, лікар-стоматолог може бути залучений до надання допомоги у стабілізаційних пунктах або при масових ураженнях на місці події, тому він має володіти базовими навичками сортування та допомоги.

Залучення до викладання фахівців – військових медиків, лікарів медицини невідкладних станів – які мають реальний досвід роботи в умовах бойових дій, є неоціненним. Їхній досвід дозволяє доповнити академічні знання практичними кейсами та психологічно підготувати студентів до майбутніх викликів.

Вимушене впровадження дистанційних технологій показало їх ефективність для засвоєння теоретичного матеріалу. Використання онлайн-платформ (Moodle, Zoom тощо) дозволяє забезпечити безперервність навчання. Лекції, методичні матеріали та теоретичні модулі можуть вивчатися асинхронно, звільняючи час очних занять для інтенсивної практичної підготовки та симуляцій. У гібридному форматі ми отримали можливість навчити саме практичним навичкам студентів, які змогли відвідати симуляційний центр ХНМУ.

Висновки

1. Викладання "Екстремальної медицини" в умовах воєнного стану є життєво необхідним для підготовки медиків та стоматологів до реальних загроз.
2. Навчальні програми потрібно адаптувати до нових викликів.
3. Основну увагу слід приділяти практичним навичкам, необхідним в умовах бойових дій та при масових ураженнях.
4. Симуляційні тренінги мають активно використовуватись для відпрацювання навичок.
5. Важливо залучати до викладання фахівців із реальним практичним досвідом.

Список літератури:

1. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : підручник / І. С. Зозуля, М.42 А. О. Волосовець, О. Г. Шекера та ін. ; за ред. І. С. Зозулі, А. О. Волосовій. – 5-е вид., переробл. і доповн. – К. : ВСВ «Медицина», 2023. – 560 с.
2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій / воєнного стану Наказ; МОЗ України від 15.03.2022 № 488 Прийняття від 15.03.2022 Постійна адреса: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0488282-22>.

3. Американський курс тактичної медицини ТССС для військових, 2022 – 2025. Постійна адреса: <https://tccc.org.ua>.

4. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах Наказ; МОЗ України від 09.03.2022 № 441 Прийняття від 09.03.2022 Постійна адреса: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0356-22>.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЕРВИННОЇ ПСИХОПРОФІЛАКТИКИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ CHAT-GPT ТА GEMINI

Дроботун Софія Сергіївна

студентка, Харківський національний медичний університет

Олійник Юлія Олександрівна

кандидат медичних наук, доцент кафедри гігієни та екології,

Харківський національний медичний університет

ORCID: 0000-0003-3214-0422

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6526/>

Актуальність. Сьогодні, у час стрімкого розвитку технологій, штучний інтелект є своєрідним «ключем» для вирішення великої кількості питань у різних сферах, зокрема й у медицині.

Аспекти, пов'язані з психологічним здоров'ям людини та його порушеннями, наразі є надзвичайно актуальними. Психологічна підтримка в будь-який час є важливою потребою, яку потенційно може допомогти вирішити штучний інтелект. Особливо в ситуаціях, коли людина або не може поговорити з фахівцем через фінансові чи будь-які інші проблеми.

На сьогодні в Україні запущено кілька спеціалізованих чат-ботів, призначених для надання психологічної допомоги у вигляді інструкцій поведіння в стресових ситуаціях, методик відновлення психо-емоційної рівноваги, надання контактів служб психологічно підтримки та ін. [5]. Також розроблені мобільні додатки «PFA Mobile Ukraine», «Мобільна психологічна допомога», «PTSD Coach», «Daylio» та ін. [1]. Проте інформованість українців щодо подібних застосунків ще досить низька. Більшість користувачів ШІ надають перевагу генеративним чат-ботам, найпопулярнішими серед яких є чат GPT та Gemini [6]. Тож чи можуть чати GPT та Gemini надавати психологічну підтримку людині?

Мета дослідження. Оцінити можливість використання генеративного штучного інтелекту як інструменту первинної психопрофілактики, визначити переваги та обмеження у наданні психологічної підтримки на прикладі ChatGPT і Gemini.

Методи дослідження. Анонімне опитування за допомогою Google-форми; тестування чатів GPT та Gemini в формі діалогу за заздалегідь спланованим сценарієм, що імітує людину, яка потребує психологічної підтримки.